

**ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»**

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Некіпільий Дмитро Євгенович

КУРСОВА РОБОТА

ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ У ПІДПРИЄМСТВАХ СФЕРИ ПОСЛУГ

Навчальна дисципліна	<u>Облік за видами економічної діяльності</u> назва навчальної дисципліни
Ступінь освіти	<u>фаховий молодший бакалавр</u> фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр, бакалавр
Галузь знань	<u>07 Управління та адміністрування</u> шифр і назва галузі знань
Спеціальність	<u>071 Облік і оподаткування</u> код і найменування спеціальності
Освітньо-професійна програма	<u>Бухгалтерський облік</u> назва освітньо-професійної програми
Академічна група	<u>О-23</u> назва академічної групи

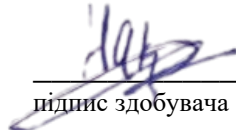
ДОПУЩЕНО ДО ЗАХИСТУ

Керівник:

Мельничук Марина Олексіївна, спеціаліст вищої категорії, голова циклової комісії економіки, управління та адміністрування, кандидат економічних наук

Робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач


підпис здобувача

Некіпіль Д. Є.
ПІБ здобувача


Підсумкова оцінка: 70 (балів)

Члени комісії з захисту:



(підпис)

М. О. Мельничук



(підпис)

І. В. Нагорна

ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж
Державного торговельно-економічного університету»

Циклова комісія економіки, управління та адміністрування

Некипілий Дмитро Євгенович

ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ

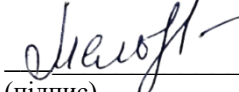
Навчальна дисципліна	Облік за видами економічної діяльності
Тема роботи	назва навчальної дисципліни Облік господарської діяльності підприємств роздрібної торгівлі
Термін подання завершеної роботи	тема курсової роботи 30.11.2024 р.

Графік виконання роботи

Назва етапів виконання або структурних елементів роботи (проекту)	Дата закінчення
Вибір та затвердження теми	02.09 – 14.09.2024
Добір та аналіз літератури за обраною темою	16.09 – 21.09.2024
Складання плану курсової роботи	23.09 – 28.09.2024
Написання вступу та I розділу	30.09 – 19.10.2024
Написання розрахункової частини (II розділ) курсової роботи	21.10 – 09.11.2024
Написання висновків та пропозицій, оформлення курсової роботи	11.11 – 16.11.2024
Подання курсової роботи керівнику для рецензування (для рекомендації до захисту)	18.11 – 30.11.2024
Захист курсової роботи	02.12 – 07.12.2024

Завдання видав


Керівник,
кандидат економічних наук,

 М. О. Мельничук
(підпис)

«13» вересня 2024 р.

Завдання отримав

Здобувач

 Д. Є. Некипілий
(підпис)

«13» вересня 2024 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	5
Розділ 1 Облік господарської діяльності підприємств роздрібно торгівлі.....	7
1.1. Теоретичні основи обліку господарської діяльності підприємств роздрібно торгівлі.....	7
1.2. Організація обліку господарських операцій на підприємстві роздрібно торгівлі	10
Розділ 2 Розрахункова частина	13
Список використаних джерел.....	18
Додатки.....	20

ВСТУП

У сучасних умовах ринкових відносин роздрібна торгівля відіграє надзвичайно важливу роль у задоволенні споживчих потреб населення. Підприємства роздрібної торгівлі є посередниками між виробниками товарів і споживачами, забезпечуючи ефективний обіг товарів і формування попиту. Для забезпечення сталого функціонування таких підприємств важливе значення має організація бухгалтерського обліку, який є основним джерелом інформації для прийняття управлінських рішень.

Особливості діяльності роздрібної торгівлі зумовлюють специфіку ведення бухгалтерського обліку, який повинен відображати не лише операції з купівлі-продажу товарів, а й витрати, фінансові результати, взаєморозрахунки з контрагентами, облік грошових коштів тощо. У зв'язку з цим вивчення теоретичних і практичних аспектів обліку господарської діяльності роздрібних торговельних підприємств є актуальним і важливим.

Метою курсової роботи є дослідження особливостей організації та ведення бухгалтерського обліку на підприємствах роздрібної торгівлі, виявлення основних проблем та розробка рекомендацій щодо їх вирішення.

Завдання курсової роботи:

- розкрити економічну сутність роздрібної торгівлі;
- охарактеризувати організацію бухгалтерського обліку в торгівлі;
- проаналізувати нормативно-правове забезпечення обліку;
- дослідити облік основних господарських операцій на підприємствах роздрібної торгівлі;
- виявити проблеми обліку в умовах автоматизації та шляхи їх вирішення;
- обґрунтувати напрями удосконалення обліку із застосуванням сучасного програмного забезпечення.

Об'єктом дослідження є підприємства роздрібної торгівлі.

Предметом дослідження є організація бухгалтерського обліку господарських операцій у роздрібній торгівлі.

РОЗДІЛ 1

ОБЛІК ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

1.1. Теоретичні основи обліку господарської діяльності підприємств роздрібною торгівлю

Роздрібна торгівля – це сфера діяльності, яка забезпечує доведення товарів до кінцевих споживачів для особистого некомерційного використання. Вона є завершальною ланкою в ланцюгу товарного обігу, що поєднує виробництво з кінцевим споживанням. Від ефективності функціонування роздрібною торгівлю значною мірою залежить задоволення потреб населення та економічна стабільність держави.

Основною метою підприємств роздрібною торгівлю є отримання прибутку від реалізації товарів кінцевим споживачам. Цей процес супроводжується закупівлею товарів у постачальників, їх обліком, зберіганням, продажем та організацією розрахунків із покупцями. Підприємства роздрібною торгівлю здійснюють свою діяльність у формі магазинів, кіосків, торговельних павільйонів, інтернет-магазинів тощо.

Суттєвою особливістю роздрібною торгівлю є різноманітність товарного асортименту, безперервність торговельного процесу, постійна взаємодія з великим числом покупців, а також оперативність прийняття управлінських рішень. Це обумовлює необхідність ефективного ведення бухгалтерського обліку, який забезпечує повне і своєчасне відображення господарських операцій.

До основних функцій роздрібною торгівлю належать:

реалізація товарів кінцевим споживачам;

формування товарного асортименту;

забезпечення належного обслуговування покупців;

участь у формуванні попиту та вплив на виробництво.

Роздрібна торгівля є важливим фактором розвитку ринкової економіки, оскільки сприяє формуванню ефективного товарообігу, зайнятості населення та наповненню державного бюджету через податкові надходження.

Таким чином, економічна сутність роздрібної торгівлі полягає в організації процесу реалізації товарів кінцевим споживачам з метою задоволення їхніх потреб і отримання прибутку, що обумовлює особливі вимоги до ведення бухгалтерського обліку в цій сфері.

Бухгалтерський облік на підприємствах роздрібної торгівлі виконує важливу функцію управління, забезпечуючи контроль за рухом товарів, грошових коштів та фінансовими результатами. Особливості організації обліку визначаються специфікою торговельної діяльності, широким асортиментом продукції, частою зміною залишків товарів і великою кількістю господарських операцій.

На підприємствах роздрібної торгівлі застосовується безперервний облік надходження, реалізації та залишків товарів. Облік ведеться за допомогою автоматизованих облікових систем, що дозволяє оперативно формувати необхідну звітність і контролювати фінансові результати.

Ключові особливості організації бухгалтерського обліку:

ведення обліку за місцями зберігання та матеріально відповідальними особами;

облік товарів за продажними або за обліковими цінами (залежно від облікової політики);

використання різних методів оцінки вибуття товарів (FIFO, середньозважена тощо);

облік повернення товарів від покупців;

щоденне відображення розрахунків із покупцями і постачальниками.

Бухгалтерський облік охоплює також облік торговельних витрат, у тому числі витрат на транспортування, зберігання, рекламу, амортизацію обладнання. Всі ці елементи формують собівартість реалізованої продукції та впливають на фінансовий результат підприємства.

Таким чином, організація бухгалтерського обліку в роздрібній торгівлі повинна бути гнучкою, адаптованою до змін ринку та технічних засобів, а також забезпечувати своєчасне й достовірне відображення всіх операцій у фінансовій звітності.

Облік господарської діяльності підприємств роздрібною торгівлі регламентується низкою нормативно-правових актів, що забезпечують єдині правила ведення бухгалтерського обліку, складання звітності та здійснення контролю. Основними нормативними документами, що регулюють бухгалтерський облік, є:

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV;

Податковий кодекс України;

Національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку (П(С)БО);

Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (затверджена наказом Мінфіну України №291 від 30.11.1999 р.);

Методичні рекомендації щодо обліку товарів у роздрібній торгівлі (наказ Мінфіну України №320 від 13.06.2006 р.);

Інші накази, листи та роз'яснення Міністерства фінансів, Державної податкової служби, Державної служби статистики.

Нормативно-правове регулювання спрямоване на забезпечення достовірного та повного відображення господарських операцій, недопущення порушень у фінансовій звітності та дотримання податкового законодавства. Зокрема, Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» визначає принципи, основи організації обліку, права і обов'язки бухгалтерів, відповідальність за порушення.

Податковий кодекс визначає правила оподаткування операцій, зокрема щодо податку на прибуток підприємств, податку на додану вартість, єдиного податку для ФОП та інші аспекти, що прямо впливають на ведення обліку.

Важливим інструментом організації обліку є облікова політика підприємства, яка визначається у внутрішньому нормативному документі та враховує норми законодавства. У ній відображаються обрані методи обліку, форми первинних документів, форми облікових реєстрів, методи оцінки запасів тощо.

Таким чином, нормативно-правове забезпечення створює основу для формування об'єктивної, повної й актуальної інформації про діяльність підприємств роздрібною торгівлі, що необхідна для прийняття управлінських рішень, зовнішньої звітності та забезпечення податкової дисципліни.

1.2 Організація обліку господарських операцій на підприємстві роздрібною торгівлі

У роздрібній торгівлі основна маса операцій пов'язана з рухом товарів – їх придбанням, зберіганням, реалізацією, списанням тощо. Облік товарних операцій є надзвичайно важливою складовою бухгалтерської системи підприємства і здійснюється відповідно до П(С)БО 9 «Запаси».

Надходження товарів оформлюється на підставі первинних документів – товарно-транспортних накладних, податкових накладних, прибуткових ордерів, актів приймання-передачі. На підставі цих документів здійснюється оприбуткування товарів на відповідні рахунки бухгалтерського обліку (рах. 28 «Товари»).

Реалізація товарів у роздрібній торгівлі супроводжується видачею фіскального чеку та оформленням звіту касира-операціоніста, а також накопиченням інформації в програмному забезпеченні, яке веде облік продажу. Облік доходу від реалізації здійснюється за кредитом рахунка 702 «Дохід від реалізації товарів», а собівартість списується в дебет рахунка 902 «Собівартість реалізованих товарів».

Повернення товарів може здійснюватися як постачальникам (повернення неякісної продукції), так і покупцями (повернення придбаних

товарів). Такі операції оформлюються відповідними актами, записами в накладних і відображаються в обліку за допомогою зворотних записів (сторно) або коригувальних операцій.

Роздрібна торгівля також передбачає використання різних методів оцінки товарних запасів: за ціною продажу, за середньозваженою вартістю, за ідентифікованою собівартістю тощо. Найбільш поширеним є метод оцінки за продажними цінами з використанням рахунка 282 «Товари в торгівлі» та субрахунка 285 «Торгова націнка».

Таким чином, облік товарних операцій забезпечує достовірне відображення господарських процесів та є основою для формування фінансових результатів підприємства роздрібною торгівлі.

Облік грошових коштів у роздрібній торгівлі ведеться окремо за касовими та безготівковими операціями. Каса підприємства відображає рух готівкових коштів, які надходять від реалізації товарів і використовуються на поточні витрати. Облік касових операцій ведеться відповідно до Положення про ведення касових операцій у національній валюті України, затвердженого НБУ.

Надходження готівки від реалізації товарів фіксується записом: Дт 301 «Каса» – Кт 702 «Дохід від реалізації товарів». Усі касові документи оформлюються первинними документами: прибутковими та видатковими касовими ордерами, касовою книгою, звітом касира тощо.

Облік безготівкових коштів охоплює розрахункові рахунки в банках (рахунок 311), операції з постачальниками та покупцями. Надходження грошових коштів від покупців на рахунок підприємства відображається проводкою: Дт 311 «Поточні рахунки в національній валюті» – Кт 361 «Розрахунки з покупцями та замовниками».

Розрахунки з постачальниками відображаються на рахунку 631. Погашення заборгованості здійснюється за допомогою таких записів: Дт 631 – Кт 311 (у разі безготівкового переказу коштів).

Також ведеться аналітичний облік розрахунків за кожним постачальником та покупцем, що дає змогу контролювати строки оплати, суму заборгованості та забезпечує прозорість розрахунків. Автоматизовані облікові системи значно полегшують цей процес, дозволяючи вести детальний облік руху коштів та формувати відповідну звітність.

Отже, ефективна організація обліку грошових коштів і розрахунків сприяє своєчасному аналізу платоспроможності підприємства та прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

Облік витрат у роздрібній торгівлі здійснюється за елементами та статтями витрат відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». Основними напрямками витрат для підприємства роздрібною торгівлі є: витрати на закупівлю товарів, витрати на зберігання, реалізацію, оплату праці персоналу, утримання приміщень, комунальні платежі тощо.

Для обліку витрат використовуються рахунки класу 9 «Витрати діяльності». Зокрема, витрати, пов'язані з основною діяльністю, обліковуються на рахунку 93 «Витрати на збут», 92 «Адміністративні витрати», 94 «Інші витрати операційної діяльності».

Облік формування фінансового результату передбачає зіставлення доходів від реалізації з витратами, понесеними підприємством у процесі діяльності. Для обліку доходів застосовується рахунок 70 «Доходи від реалізації». Фінансовий результат (прибуток або збиток) визначається шляхом порівняння доходів і витрат на рахунку 79 «Фінансові результати».

Проводка для відображення фінансового результату: у разі отримання прибутку – Дт 70 – Кт 79, у разі збитку – Дт 79 – Кт 70.

Аналітичний облік витрат ведеться за центрами відповідальності, що дозволяє здійснювати контроль за економічністю та ефективністю використання ресурсів. Таким чином, належна організація обліку витрат і фінансових результатів дозволяє підприємству своєчасно оцінювати ефективність своєї діяльності, приймати обґрунтовані рішення щодо оптимізації витрат та підвищення прибутковості.

РОЗДІЛ 2

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ

На підставі приведених нижче даних необхідно:

1. Складено початковий баланс на 01.01.20XXр. у формі №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» [15, 17] за даними таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Залишки на синтетичних рахунках станом на 01.01.20XX р., тис. грн.

		Сума, грн.
1	Основні засоби (первісна вартість)	88620
2	Знос основних засобів	24000
3	Нематеріальні активи (первісна вартість)	17120
4	Знос нематеріальних активів	1060
5	Матеріали	1230
6	Малоцінні швидкозношувані предмети	240
7	Незавершене виробництво	70
8	Готова продукція	28600
9	Товари	11230
10	Каса в національній валюті	1070
11	Поточний рахунок в національній валюті	130430
12	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	2120
13	Розрахунки з покупцями і замовниками	400
14	Розрахунки з бюджетом	540
15	Розрахунки по страхуванню	690
16	Розрахунки з оплати праці	2000
17	Розрахунки з підзвітними особами	90
18	Нерозподілений прибуток	7690
19	Статутний капітал	120000
20	Короткострокові позики банку	1000
21	Довгострокові позики банку	120000

2. Відкрито (див. додаток А) усі рахунки синтетичного обліку за даними таблиці 2.1 та складено журнал реєстрації господарських операцій (див. додаток Б).

4. Записано на відкритих рахунках бухгалтерського обліку господарські операції за січень 20XX р., підраховано обороти та визначено кінцеве сальдо (на 01.02.20XX р.) (див. додаток В).

5. Скласти оборотну відомість за синтетичними рахунками за січень 20XX р..

Таблиця 2.3 – Оборотна відомість за синтетичними рахунками

Рахунки	Сальдо на 1 число місяця		Обороти за місяць		Сальдо на кінець періоду	
	Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т
10 «Основні засоби»	88620		3000		91620	
131 «Знос (амортизація) основних засобів»		24000		24000		48000
12 «Нематеріальні активи»	17120				17120	
133 «Знос (амортизація) нематеріальних активів»		1060				1060

Рахунки	Сальдо на 1 число місяця		Обороти за місяць		Сальдо на кінець періоду	
	Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т
15 «Капітальні інвестиції»			3000	3000		
20 «Виробничі запаси»	1230		500	1500	230	
22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»	240		500		740	
23 «Незавершене виробництво»	70		55220	55290		
26 «Готова продукція»	28600		55290	83890		
28 «Товари»	11230				11230	
30 «Готівка»	1070		20930	1500	20500	
311 «Рахунки в банку в національній валюті»	130430			31720	98710	
36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»	400	-	161000	-	161400	-
372 «Розрахунки з підзвітними особами»	90	-	1500	-	1590	-
40 «Статутний капітал»	-	120000		3000	-	123000
44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»	-	7690	3000	39587	-	44277
50 «Довгострокові позики»	-	120000	-	-	-	120000
60 «Короткострокові позики»	-	1000	-	-	-	1000
63 «Розрахунки з постачальниками»	-	2120	-	4600	-	6720
64 «Розрахунки за податками і платежами»	-	540	5670	40593	-	35463
65 «Розрахунки за страхуванням»	-	690	5720	5720	-	690
66 «Розрахунки за виплатами працівникам»	-	2000	5070	26000	-	22930
70 «Дохід від реалізації»	-	-	161000	161000	-	-
79 «Фінансові результати»	-	-	134167	134167	-	-
90 «Собівартість реалізації»	-	-	83890	83890	-	-
92 «Адміністративні витрати»	-	-	2000	2000	-	-
98 «Податок на прибуток»	-	-	8690	8690	-	-
Разом	279100	279100	710147	710147	403140	403140

б. Скласти кінцевий баланс на 01.02.20XX р. (використовуючи той самий, що і в п. 1 типовий бланк форми №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» у тис. грн. та форму № 2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» [15].

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
На 01.02.20XX р.**

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	16060	16060
первісна вартість	1001	17120	17120
накопичена амортизація	1002	(1060)	(1060)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	64620	43620
первісна вартість	1011	88620	91620
знос	1012	(24000)	(48000)
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Разом за розділом I	1095	80680	59680
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	41370	12200
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	400	161400
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	-	-
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	90	1590
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	131500	119210
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Разом за розділом II	1195	-	-
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	254040	354080
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	120000	123000

Капітал у дооцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	7690	44277
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	-	-
Разом за розділом I	1495	127690	167277
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення		-	-
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510	120000	120000
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Разом за розділом II	1595	120000	120000
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1000	1000
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	2120	6720
розрахунками з бюджетом	1620	540	35463
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	690	690
розрахунками з оплати праці	1630	2000	22930
Поточні забезпечення	1660	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	-	-
Разом за розділом III	1695	6350	186803
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	254040	354080

Складемо Звіт про прибутки та збитки
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
на 01.02.20XX рік
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	134167	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(83890)	-
Валовий:			
прибуток	2090	50277	-
збиток	2095	(-)	(-)
Інші операційні доходи	2120	-	-
Адміністративні витрати	2130	2000	-
Витрати на збут	2150	-	-
Інші операційні витрати	2180	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190		-

		48277	
збиток	2195	-	-
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Фінансові витрати	2250	-	-
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-
Інші витрати	2270	-	-
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	48277	
збиток	2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(8690)	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	39587	
збиток	2355	-	-

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
2. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський облік у торгівлі : навч. посіб. / Ф. Ф. Бутинець, В. М. Костюченко. Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2020. 416 с.
3. Грабова Г. О., Калініченко Л. В. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 332 с.
4. Дикань Л. В., Кузьмін О. Є. Облік і аудит в торгівлі : навч. посіб. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2020. 288 с.
5. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
7. Савченко Т. Г. Облік у сфері торгівлі : навч. посіб. Харків: ФОП Панов А. М., 2021. 208 с.
8. Сопко В. В., Кучеренко В. М. Бухгалтерський облік у торгівлі : підручник. Київ: КНЕУ, 2020. 360 с.
9. Методичні рекомендації з ведення обліку товарних операцій на підприємствах торгівлі // Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua>
10. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку в Україні (НП(С)БО). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/nreg2>](<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/nreg2>

11. Пархоменко В. М. Облік торговельних операцій : навч. посіб. Київ: Академвидав, 2022. 296 с.

ДОДАТОК А
РАХУНКИ СИНТЕТИЧНОГО ОБЛІКУ

Рахунок 10 «Основні засоби»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	88620		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 12 «Нематеріальні активи»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	17120		
Оборот		Оборот	-
Сальдо на к.п.			

Рахунок 131 «Знос (амортизація) основних засобів»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	24000
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 133 «Знос (амортизація) нематеріальних активів»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	1060
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 20 «Виробничі запаси»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	1230		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	240		
21			
Оборот		Оборот	-

Сальдо на к.п.			
Рахунок 23 «Незавершене виробництво»			
Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	70		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 26 «Готова продукція»			
Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	28600		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 28 «Товари»			
Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	11230		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 30 «Готівка»			
Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	1070		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 311 «Рахунки в банку в національній валюті»			
Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	130430		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»			
Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	400		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 372 «Розрахунки з підзвітними особами»			
Дебет		Кредит	

Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	90		
Оборот		Оборот	
Сальдо на к.п.			

Рахунок 40 «Статутний капітал»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	120000
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	7690
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 50 «Довгострокові позики»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	120000
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 60 «Короткострокові позики»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	1000
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	2120
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 64 «Розрахунки за податками і платежами»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	540

Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 65 «Розрахунки за страхуванням»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	690
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

Рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	2000
Оборот		Оборот	
		Сальдо на к.п.	

ДОДАТОК Б
ЖУРНАЛ РЕЄСТРАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ

Таблиця 2.2 – Журнал реєстрації господарських операцій

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн	Тип балансових змін
		Дебет	Кредит		
1.	Надійшли виробничі запаси (матеріали) від постачальника на суму 600 грн. у тому числі ПДВ	201	631	500	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
2.	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	631	100	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
3.	Надійшли МШП від постачальника на суму 600 грн. у тому числі ПДВ (600/6)	22	631	500	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
4.	Відображено податковий кредит з ПДВ	641	631	100	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
5.	Використано на виробництво продукції матеріали	23	201	1500	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
6.	Нарахована заробітна плата робітникам основного виробництва	23	661	26000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
7.	Розрахувати та утримати із заробітної плати податок з доходів фізичних осіб (26000*18%)	661	641	4680	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
8.	Розрахувати та утримати із заробітної плати військовий збір (26000*1,5%)	661	641	390	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
9.	Нарахувати на заробітну плату єдиний соціальний внесок (26000*22%)	23	65	5720	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
10.	Сплачено з розрахункового рахунка у банку податок з доходів фізичних осіб	641	311	4680	Зменшення активу, Зменшення пасиву IV тип
11.	Сплачено з розрахункового рахунка у банку військовий збір	641	311	390	Зменшення активу, Зменшення пасиву IV тип
12.	Сплачено з розрахункового рахунка у банку нарахування на заробітну плату соціального внеску	65	311	5720	Зменшення активу, Зменшення пасиву IV тип
12 а	До каси отримано з розрахункового рахунка у банку заробітна плата до видачі (26000 – 4680 - 390)	301	311	20930	Збільшення активу, Зменшення активу I тип

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн	Тип балансових змін
		Дебет	Кредит		
13.	З каси видано робітнику підприємства на закупівлю малоцінних та швидкозношуваних предметів грошові кошти під звіт	372	301	1500	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
14.	Придбані основні засоби (верстат) у постачальника на суму 2400 грн. у тому числі ПДВ (податкова накладна зареєстрована в Єдиному реєстрі податкових накладних)	15	631	2000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
15.	Відображено податковий кредит з ПДВ за придбані основні засоби (верстат)	641	631	400	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
16.	Нараховано витрати за транспортування основного засобу (верстат) на суму 1 000 грн. (у неплатника ПДВ)	15	631	1000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
17.	Введені в експлуатацію основний засіб (верстат) (підписано Акт приймання-передачі основних засобів) (2000+1000)	10	15	3000	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
18.	Нараховано знос основних засобів виробничого призначення	23	131	21000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
19.	Нараховано знос основних засобів загальновиробничого призначення	91	131	1000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
20.	Списано загальновиробничі витрати на собівартість виробленої продукції	23	91	1000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
21.	Нараховано знос основних засобів адміністративного призначення	92	131	2000	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
22.	Передана вся готова продукція із виробництва на склад	26	23	55290	Збільшення активу, Зменшення активу I тип
23.	Реалізована вся готова продукція покупцю	361	701	16100 0	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
24.	Нараховано податкове зобов'язання з ПДВ на реалізовану готову продукцію (161000/6)	701	641	26833	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
25.	Списана відвантажена покупцям готова продукція за її фактичною собівартістю	901	26	83890	Зменшення активу, Зменшення пасиву IV тип

№	Зміст операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн	Тип балансових змін
		Дебет	Кредит		
26.	Списано на фінансовий результат дохід від реалізації готової продукції	701	79	13416 7	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
	Списано на фінансовий результат фактична собівартість реалізованої готової продукції	79	901	83890	Зменшення активу, Зменшення пасиву IV тип
27.	Списано на фінансовий результат адміністративні витрати	79	92	2000	Зменшення активу, Зменшення пасиву IV тип
28.	Нараховано податок на прибуток	981	641	8690	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип
29.	Списано на фінансовий результат податок на прибуток	79	981	8690	Зменшення активу, Зменшення пасиву IV тип
30.	У кінці звітнього періоду визначено на фінансовий результат, який списується на рахунок обліку нерозподілених прибутків (непокритих збитків) у порядку закриття рахунку 79 «Фінансові результати»	79	44	77200	Збільшення активу, Збільшення пасиву III тип
31.	Перераховано нерозподілений прибуток до зареєстрованого капіталу	44	40	3000	Зменшення пасиву, Збільшення пасиву II тип

ДОДАТОК В

ВІДКРИТІ РАХУНКИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ГОСПОДАРСЬКИХ
ОПЕРАЦІЙ ЗА СІЧЕНЬ 20XX Р.

Рахунок 10 «Основні засоби»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	88620		
17	3000		
Оборот	3000	Оборот	-
Сальдо на к.п.	91620		

Рахунок 12 «Нематеріальні активи»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	17120		
Оборот	-	Оборот	-
Сальдо на к.п.	17120		

Рахунок 15 «Капітальні інвестиції»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	-		
14	2000	17	3000
16	1000		
Оборот	3000	Оборот	3000
Сальдо на к.п.	-		

Рахунок 131 «Знос (амортизація) основних засобів»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	24000
		18	21000
		19	1000
		21	2000
Оборот	-	Оборот	24000
		Сальдо на к.п.	48000

Рахунок 133 «Знос (амортизація) нематеріальних активів»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	1060
Оборот	-	Оборот	-
		Сальдо на к.п.	1060

Рахунок 20 «Виробничі запаси»

Дебет		Кредит	
-------	--	--------	--

Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	1230		
1	500	5	1500
Оборот	500	Оборот	1500
Сальдо на к.п.	230		

Рахунок 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	240		
3	500		
Оборот	500	Оборот	-
Сальдо на к.п.	740		

Рахунок 23 «Незавершене виробництво»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	70		
5	1500	22	55290
6	26000		
9	5720		
18	21000		
20	1000		
Оборот	55220	Оборот	55290
Сальдо на к.п.	-		

Рахунок 26 «Готова продукція»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	28600		
22	55290	25	83890
Оборот	55290	Оборот	83890
Сальдо на к.п.	-		

Рахунок 28 «Товари»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	11230		
Оборот	-	Оборот	-
Сальдо на к.п.	11230		

Рахунок 30 «Готівка»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	1070		
12а	20930	13	1500
Оборот	20930	Оборот	1500
Сальдо на к.п.	20500		

Рахунок 311 «Рахунки в банку в національній валюті»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	130430		
		10	4680
		11	390
		12	5720
		12а	20930
Оборот	-	Оборот	31720
Сальдо на к.п.	98710		

Рахунок 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	400		
23	161000		
Оборот	161000	Оборот	-
Сальдо на к.п.	161400		

Рахунок 372 «Розрахунки з підзвітними особами»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
Сальдо на п.п.	90		
13	1500		
Оборот	1500	Оборот	-
Сальдо на к.п.	1590		

Рахунок 40 «Статутний капітал»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	120000
		31	3000
Оборот		Оборот	3000
		Сальдо на к.п.	123000

Рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	7690
31	3000	30	39587
Оборот	3000	Оборот	39587
		Сальдо на к.п.	44277

Рахунок 50 «Довгострокові позики»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	120000
Оборот	-	Оборот	-
		Сальдо на к.п.	120000

Рахунок 60 «Короткострокові позики»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	1000
Оборот	-	Оборот	-
		Сальдо на к.п.	1000

Рахунок 63 «Розрахунки з постачальниками»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	2120
		1	500
		2	100
		3	500
		4	100
		14	2000
		15	400
		16	1000
Оборот	-	Оборот	4600
		Сальдо на к.п.	6720

Рахунок 64 «Розрахунки за податками і платежами»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	540
2	100	7	4680
4	100	8	390
10	4680	24	26833
11	390	28	8690
15	400		
Оборот	5670	Оборот	40593
		Сальдо на к.п.	35463

Рахунок 65 «Розрахунки за страхуванням»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	690
12	5720	9	5720
Оборот	5720	Оборот	5720
		Сальдо на к.п.	690

Рахунок 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
		Сальдо на п.п.	2000
7	4680	6	26000
8	390		
Оборот	5070	Оборот	26000
		Сальдо на к.п.	22930

Рахунок 70 «Дохід від реалізації»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
24	26833	23	161000
26	134167		
Оборот	161000	Оборот	161000

Рахунок 90 «Собівартість реалізації»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
26а	83890	25	83890
Оборот	83890	Оборот	83890

Рахунок 92 «Адміністративні витрати»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
21	2000	27	2000
Оборот	2000	Оборот	2000

Рахунок 98 «Податок на прибуток»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
28	8690	29	8690
Оборот	8690	Оборот	8690

Рахунок 79 «Фінансові результати»

Дебет		Кредит	
Номер операції	Сума	Номер операції	Сума
26а	83890	26	134167
27	2000		
29	8690		
30	39587		
Оборот	134167	Оборот	134167